

העולם הזה

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כהן

עורכי־משנה:

דוב איתן, אורי סלע

עורך תבנית:

אהרון צור

עורך כיתוב:

סילבי קשת

צלם המערכת:

אריה קרו

כתב בכיר:

אלי תבור

חברי המערכת:

ישראל ביבר, ניצה נבי, שייצ גלור, לילי גלילי, דויד הורוביץ, רותי ורר, רוני זוהר, אברהם חרסון, אוסקר סאבר, אלכס מסיס, אביבה ססו, עמוס קינו, שלמה קרו.

רחוב גליקסון 8, תל־אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. טען למברקים: "עולמפרסט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, טל. 62239, ההפצה: דוד סופל ובניו, תל־אביב. המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21.6.57

מתוך המכתבים המגיעים מדי פעם למערכת, מסהבר כי העולם הזה ממלא תפקיד חשוב מאד בחוקי־לארץ. אפילו ישראלים המקבלים בקביעות עתון יומי בדואר אחיר בחוקי־לארץ כתבו שרק בעזרת העולם הזה הם מצליחים לקבל תמונה ברורה של מה שאירע בארץ במשך השבוע. כי לא פעם מביא הדואר את עתון יום די לפני עתון יום ב' והקורא בכך שלא שמע, למשל, כי ד"ר קסטנר נורה, קורא לפתע כי מצבו מחמיר, מבלי שידע מה גרם לכך, מתי וכיצד.

העולם הזה, המגיע בסוף השבוע, נותן לו את הסיפור. לא רק סיפור מלא מבחינת הריציפות, אלא גם מבחינת החומר שמאחורי הקלעים, אשר אינו מופיע בעתונים אחרים. לעתים, נראה לנו כי כמה מכתבי הקוראים אלינו הם לא סחית מעניינים ממאמרים המתפרסמים בעתון. כזה, לדעתנו, הוא מכתבו של מאיר פרלמן, סטודנט ישראלי הלומד עתה בכלאקבורן, אנגליה. כותב הקורא פרלמן:

"עיר מגורי (ומנית, ברוך השם) אינה אלא עירה בת כמאה אלף תושבים — בארץ היא כמדאי קורין לה עיר ואם בישראל — שחורה ומפויחת, קרה ולחה. הדבר היחיד

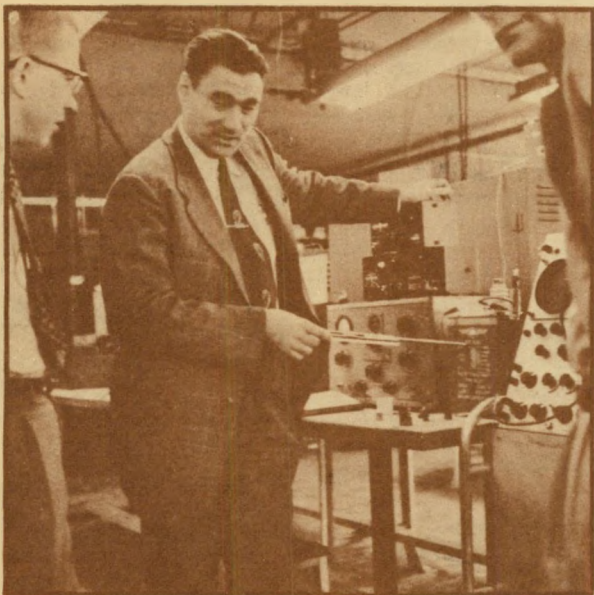
לפני הבחירות היו לנו קשיים האיך לפעול. כמה מתברינו הרבנים היו בדעה לעמוד נגד, כמו שדעת הקהל הילודי רובו הוא כנגד המועדים מהמפלגה הריפובליקאנית. ברם, הרוב המכריע בא ליד החלטה שדוקא בעונה שכזאת, בשעה אשר "כולם" הם כנגד, הרי אנו צריכים לעמוד לימין אלה שמתכוונו וגם מהטעם שאנו צריכים לקבל על עצמנו את המשלחת היעודה ולעבוד לטובת הצלחת המפלגה הריפובליקאנית. ידענו שאם נצנח המפלגה הזאת, תהינה כל הדלתות סגורות ונעולות בפני אלה הפועלים נגדה וד"ל. ובכן הצטרפנו לקריאת ראשי המפלגה הריפובליקאנית וביתר עוז, יותר מלפני ארבע שנים, יצאנו לפעול. במשך השבועות לפני יום הבחירות נספח משרד סנהדר הרבנים המאוחדים באמריקה בגלי קריאות טלפוניות, בהמון מכתבים וטלגרמות מארבע פינות הארץ, במחאות, ותכנס שויה: האיך אנו יכולים לתמוך במפלגה הריפובליקאנית, לכת כנגד הזרם ולפעול כנגד האינטרסים החיוניים של מדינת ישראל?

ביחוד גדלה הצעקה כשנתפרסם בהראשון בנובמבר קריאת הרבנות כמעט בכל העתונים האנגליים. מקצה המדינה עד קצה, סנהדר הרבנים תומך בבחירת הנשיא איזנהאור וסגנו, להיות מוכתרים לארבע שנים נוספות. ההתרגשות הלפה עברה לבחירות. נשתנתה כל הצורה והיחס לרבנות ודעת הקהל התחילה להפיק רצון מפעולות סנהדר הרבנים בכיוון זה — ביחוד לאחר שנתפרסם תוכן הטלגרמה של הפריזידנט סנהדר הרבנים, בתודה על הנעשה והבטחה לתמוך בהצעות האגודה הרבנית, בכל זמן ועידן. הלא ידוע הפתגם האמריקאי: "נאטינג טאקסיס ליק סאקסס — אין הצלחה כהצלחה עצמה". עכשיו הכל מודים שטוב עשה סנהדר הרבנים בהיותו פעיל, ויש למי לפנות בשעת צרה ומצוקה."

★ ★ ★

המכתב הבא נשלח עליידי גיאק ה. דייחוס, בלטימו, הכותב בעברית רהוטה: במקום מגורי ישנם 78 אלף תושבים יהודים — אחד מכל שבעה תושבים בבליטמור הוא יהודי. כאדם שחונך וגדל בתל־אביב, חניך הגימנסיה הוצליה ובוגר בית־הספר החקלאי במקוה־ישראל, שהשתתף בשורות ההגנה וחיל האחיר במלחמה לשיחרור ישראל, העולם הזה הוא כשבילי ממש זריקת עידוד חיונית. השמחה בבית רבה מאד, כל פעם שהעתון מופיע. מתיישבים ובוועים אותו מכריכה לכריכה. אם הזמן אינו מספיק, לוקחים אותו לעבודה ומוראים בהספקות האוכל. בתחילה היה העתון מעורר פליאה על אותיותיו המזרות, עכשיו כבר התרגלו לה. סיגית היהודית. בגמרי לקרא את העתונים אני שולח אותם לספריה הציבורית הכללית על שם פרט (1,298,340 כרכים).

אשר ליהודים, מעטים הם היודעים לקרוא עתון עברי ולהבין את תוכנו. למרות שרובם למדו את השפה בילדותם בבית־הספר של יום א', בו למדו "עברית" כדי שיוכלו להתפלל. אגב, בשכונתנו כאן גרה נערה שגמרה את הקולג' העברי המקומי. אם תדברו אליה משפט אחד או שניים בעברית — לא תבין מלה, כאילו דיברה אליה סינית.

(3) קורא יחזקאל דויד, ארצות־הברית

(2) קורא מאיר פרלמן, אנגליה

(1) קורא ישראל פסקאל (שמאל), קנדה

זמן מה לאחר שבאתי לגור הנה, גיליתי את החוג העברי המונה כמה תריסרי אנשים משכילים, המתאספים מדי פעם בפעם לדבר עברית במבטא ספרדי ולשמעו הרצאות על נושאים יהודיים. בהרצאה האחרונה דיבר ד"ר חסמן (אישיות מרכזית בהמרחי באמריקה ומחנך עברי בניו־יורק), על הנושא "השפעת ישראל על המרחב". במקרה זה המדובר היה בישראל של הבית השני והמרחב היה הגולה היהודית באותה תקופה: בבל, מצרים, יוון. הקורא גיאק ה. דייחוס, שהיא כיום מהנדס יצור ראשי בבית־חרישת לטרנספורמטורים אלקטרוניים, חותם על המכתב בשם סחית אנגלי: יחזקאל דויד.

★ ★ ★

הקורא ישראל פסקאל, כיום תושב מונטריאל שבקנדה, מתגאה שהוא "האיש היחיד בעולם שהשתתף בכל השינויים והתוספות שחלו בשדה התעופה לוד, בתקופת המנדט". אך זכותו לא עמדה לו. לפני שלוש שנים נסע הקורא פסקאל, שהוא כיום בן 47, לקנדה והוא מקחה עוד לחזור שם גרמם באחת המכללות, להשלים את הלימודים שהפסיק עם עלייתו ארצה, בהיותו בן 17. אגב, חברו לספסל הלימודים אינו אלא בנו מיכאל, בן ה־19.

★ ★ ★

לעתים מזדמן לחברי המערכת הנוסעים לחוקי־לארץ בתפקיד, לבוא במגע עם קוראים ולשמעו ישר פיהם מדוע הם קוראים את העתון בדביקות כזו. לפני כמה שבועות, כאשר ביקר העורך הראשי, אורי אבנרי, בוינה, פגש שם את הסנצורית הישראלית דינה אברך. דינה, אלמנתו של העתונאי המנוח יעקב גל, היתה סיבה כיוודת מדוע היא קוראת את העולם הזה בהנאה מרובה: "נוסף לקשר החי שהוא נותן לי עם הארץ, סיפורה, יש בו גם הרבה הומור. קחו למשל את מדור פסוקי השבוע. כאן, בעתונות האוסטרית, הכל ארוך, יבש בטעמים. הם כאילו בכונה מוציאים כל אימיה מפולפת או משעשעת. אני מתנחמת בהוכחות שאתם מביאים לי מדי שבוע בהארץ".

אולם נדמה לי — בלי לפגוע בכבודם של כל הקוראים האחרים — שהמקום המעניין ביותר שאליו מגיע העולם הזה הוא זה אשר סיפר לי עליו יודי, שהגיע לא זמן מקהיר.

"לרגל עבודתי, ביקרתי לעתים קרובות בבנין שירות השידור הצבאי, בקהיר. כמוכן שסיקרנה אותי במיוחד המהקפה העברית, אבל השתדלתי שלא לערוך חשד מיוחד. לכן הייתי זמן רב עד שהזדמן לי לבקר שם. ומה אתם חושבים היה הדבר הראשון שראיתי? אם לא נחשפתם — הנה זה עורך התוכנית העברית בקול קהיר, שקוע בקריאת העולם הזה. שיצא לאור יומיים לפני כן בתל־אביב.

אורי אבנרי